

Vefsn kommune
Postboks 560
8651 Mosjøen

Saksbehandler, innvalgstelefon
Endre Aaen,

Midlertidig tillatelse etter forurensningsloven til dumping av snø i Vefsna og Vefsnfjorden - Vefsn kommune

Vefsn kommune søker om midlertidig tillatelse, og dispensasjon fra forurensningslovens bestemmelser, for dumping av snø ved to steder – i Vefsnfjorden ved tippkaia på Nesbruket gnr/bnr 105/2, og i Vefsna fra Parkvegen ved Øya bru (fv 779) gnr/bnr 103/16.

Vedtak:

Det tillates dumping av brøytesnø fra sentrum- og industriområder i Mosjøen i Vefsna ved Øya bru (fv 779) og i Vefsnfjorden ved Nesbruket.

Tillatelsen gjelder fra dagens dato og fram til 01.05.2031. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i forurensningsloven § 16.

Vilkår

1: Tillatelsen gjelder til og med vintersesongen 2030/2031. Kommunen skal innen sesongen 2031/2032 ha etablert et anlegg for håndtering av forurenset snø.

2: Kommunen skal i størst mulig grad forsøke å løse snøhåndtering lokalt, slik at minst mulig snø trenger å dumpes. Hvordan kommunen jobber med dette skal kunne dokumenteres skriftlig gjennom kommunens internkontroll.

3: Kommunen skal ha rutiner som sikrer at minst mulig søppel blir med i snøen som skal kjøres til dumping.

4: Kommunen skal årlig, ved endt sesong, gjennomføre befaring ved dumpingspunktene for å fjerne eventuelt søppel.

5: Kommunen skal årlig beregne hvor mye snø som er dumpet ved den enkelte lokalitet. Denne informasjonen skal minst oppbevares i fem år, og oversendes til Statsforvalteren på etterspørsel.

Bakgrunn

Vefsn kommune har behov for å kjøre bort snø fra brøyting i Mosjøen sentrum for å sikre fremkommelighet av biler og myke trafikanter. I dag benytter Vefsn kommune to lokaliteter for dumping av snø, ved Øya bruk (fv 779) til Vefsna (VannforekomstID 151-39-R) og fra Nesbruket til Vefsnfjorden (VannforekomstID 0361040101-C).

Det ble i sesongen 2019/2020 tatt stikkprøver av brøytesnø i Tordenskjolds gate i Mosjøen sentrum. Prøvene viser at snøen er lett forurensset av tungmetaller og olje. Selv om forurensningsbelastninga fra vintersesong til vintersesong er moderat, vil en akkumulering av forurensende stoffer over år kunne gi en belastning som vil være ønskelig å håndtere under kontrollerte forhold.

Vefsn kommune har gjennomført konseptstudie for et snøsmelteanlegg der det skal benyttes overskuddsvarme fra industrien i Mosjøen for å smelte brøytesnø. Avrenningen planlegges rensset før utslipp. Det er ifølge kommunen håp om at investeringsbeslutning for anlegget vil gjøres i løpet av 2025, og at et anlegg vil kunne stå ferdig i løpet av 2029. Kommunen har søkt om midlertidig tillatelse til å dumpe snø inntil et permanent anlegg er ferdigstilt.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

Statsforvalteren er delegert forurensningsmyndighet for håndtering av overskuddsnø jf. delegeringsbrev av 07.11.2011 fra Miljødirektoratet. Den ansvarlige for snørydding skal gjennomføre risikovurderinger for forurensningspotensiale. Tømming og deponering av forurensset snø vil kunne kreve tillatelse etter forurensningsloven § 11, jf. § 7, 1. ledd dersom det kan føre til fare for forurensning.

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis, og fastsetter vilkårene etter forurensningslovens § 16, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med de fordelene og ulempene som tiltaket ellers vil medføre.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer når det utøves offentlig myndighet. Disse rettsprinsippene omfatter vurdering av kunnskapsgrunnlaget, «føre-var-prinsippet», samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og at kostnader bæres av tiltakshaver. Det er virkningene av den virksomheten det søkes om på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom dere senere ønsker å flytte virksomheten må det derfor søkes på nytt for den nye lokaliseringen.

Vurdering av forurensningspotensiale

Vefsn kommune har tatt stikkprøver fra snø sesongen 2019/2020. De har påvist moderate forurensningsnivåer, opp til tilstandsklasse 3¹, i hovedsak tungmetallene krom og kadmium. I tillegg ble det funnet høyt innhold av salt og mindre mengder olje i prøvene. Det antas også at snøen kan inneholde mindre mengder søppel. Dette er som forventet fra trafikkforurensning. Snø som skal dumpes er ifølge kommunen opptil en uke gammel og kommer i hovedsak fra sentrumsområdene.

¹ Vurdert opp mot tilstandsklasser for forurensset grunn.

Vanlig forurensning fra trafikk er normalt unntatt forurensningslovens bestemmelser om krav til utslippstillatelse. Selv om det her er trafikkforurensning vi snakker om, vil oppsamling av brøytesnø på denne måten gi en oppkonsentrering av de forurensende stoffene som vanligvis er å finne langs veiene og på trafikkerte arealer slik at lovens krav til tillatelse etter § 11 vil kunne tre i kraft.

Dumpingspunkt ved Øya bru ligger i nærhet til boligområder som kan sjeneres av støy fra aktiviteten her.

Konsekvenser for naturmiljøet og vannmiljøet

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Vannforskriften gir føringer for norsk vannforvaltning. Ifølge vannforskriften § 4 skal tilstanden i en vannforekomst beskyttes mot forringelse. Med forringelse menes det at tilstandsklassen til vannforekomsten endres eller blir dårligere.

Vefsna

Nedre del av Vefsna (151-39-R) er klassifisert som en sterkt modifisert vannforekomst (SMVF), økologisk potensial er dårlig og kjemisk tilstand er udefinert. Tilstanden i SMVF skal beskyttes mot forringelse og forbedres med sikte på at vannforekomstene skal ha minst godt økologisk potensial og god kjemisk tilstand jf. vannforskriften § 5.

Dumpingspunktet i Vefsna ligger på motsatt elvebredde av områder registret som brakkvannsdelta og strandeng i Miljødirektoratets Naturbase². Områdene på motsatt elvebredde er også registrert som viktige friluftsområder. I nedre del av Vefsna er det også registrert observasjoner fugler med stor forvaltningsinteresse herunder Havelle.

Dumpingspunktet i Vefsna ligger på samme side som hovedstrømmen i elva, og det er sannsynlig at partikler ikke vil sedimentere før de kommer ut i Vefsnfjorden. Dumping av snø medfører likevel en risiko for nedslamming av bunnen i elva. Statsforvalteren er kjent med at det er mudret i deler av Vefsna i strekningen av elva som går parallelt med Sjøgata frem til 2013. Det er usikkert når dette ble gjennomført sist.

Vefsnfjorden, med Vefsnavassdraget ble vedtatt vernet som nasjonal laksefjord og nasjonalt laksevasdrag 15. mai 2007. Som følge av vernet skal villaksen ha en særlig beskyttelse. Laksebestanden skal beskyttes mot inngrep og aktiviteter i vassdraget, og i de nærliggende fjord- og kystområdene. Det skal derfor ikke tillates nye tiltak og aktiviteter som kan skade villaksen. Vefsnfjorden og Vefsnavassdraget skal beskyttes mot nye tiltak som har tredd i kraft etter 15. mai 2007. Vassdragene rundt Vefsnfjorden ble rotenonbehandlet for lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* frem til 2014/2015 og fiskebestandene har vært under reetablering siden 2013. Siste utsetting av lakseegg/yngel ble gjort i 2023. Siden behandlingene i 2014 og 2015 er det gjennomført fisk- og bunndyrundersøkelser fra 2014-2024. Fiskebestandene i Vefsna er fortsatt under reetablering, og av den grunn sårbare for negativ påvirkning.

² <https://kart.naturbase.no/>

Dumping av snø i vil i hovedsak foregå på vinteren og tidlig vår, perioder der det hverken forekommer hekking eller vesentlig fiskevandring.

Nedre del av Vefsna er i vann-nett registrert med dårlig økologisk potensial på grunn av mudring og endring av elvebredden. Vi vurderer at dumping av snø ikke vil medføre vesentlig forurensning eller ytterligere forringelse av vannforekomsten.

Vefsnfjorden

Dumping ved Øya bru vil sannsynligvis ende opp som bunnsediment ved utløpet av Vefsna i Vefsnfjorden. Det ligger ingen relevante registreringer i naturbase for dette området. Med bakgrunn i den store fortynningen som vil forekomme av utslippet, vurderer vi at dumping av snø ved Øya bru ikke vil ha vesentlig påvirkning på miljøtilstanden i Vefsnfjorden.

Ved dumpingspunkt ved Nesbruket er det registrert observasjon av storskarv like utenfor dumpingspunktet, og rødsildre langs adkomsten til dumpingspunktet. Vi vurderer at det er liten risiko for at tiltaket vil påvirke de registrerte artene på bakgrunn i tidspunktet på året snødumping vil være relevant.

Vefsnfjorden-indre er i vann-nett registrert med god økologisk tilstand, men dårlig kjemisk stand. Dumpingspunktet ved Nesbruket ligger i et gammelt industriområde og det er liten sannsynlighet for at snødumpingen vil endre forurensningstilstanden ved dumpingstedet eller i vannforekomsten som helhet.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Vi vurderer at kravet i naturmangfoldloven § 8 om at saker baseres på eksisterende og tilgjengelig data er oppfylt.

Vi vurderer at det er liten risiko for alvorlig eller irreversible skader på naturmangfoldet. Det er vanskelig å anslå den totale mengden forurensende stoffer som tilføres, men ut ifra kjennskapen til trafikkbelastning og snømengder i disse områdene vil vi ikke forvente at det gjøres irreversibel skade på naturmangfoldet i tida frem til Vefsn kommune får på plass en bedre løsning for håndtering av overskuddsnø.

Kost nytte

Kommunen har startet arbeide med å se etter lokalitet for et permanent anlegg for snøhåndtering. Kommunen har i dag ingen egnede arealer på land som er egnet for å mellomlagre og behandle store mengder snø. Kommunen har derfor behov for en midlertidig tillatelse til å dumpe snø i de tilfeller snøhåndtering ikke kan gjøres lokalt der snøen forekommer. Snøbrøyting er en vestlig oppgave for å sikre folkehelse og samfunnssikkerhet. Å ikke brøyte snø vil derfor ikke være en mulighet.

Nedre del av Vefsna og områdene ved Nesbruket er allerede sterkt påvirket av by og industriaktivitet. Det å kreve opparbeiding av et område for midlertidig håndtering av snø vil medføre en vestlig kostnad sammenlignet med å risikoen for skade som kommer av å dumpe snø i en midlertidig periode.

Etter vår vurdering foreligger det en samfunnsnytte i å tillate å dumpe snø i Vefsna og Vefsnfjorden sammenlignet med den skaden denne aktiviteten vil kunne medføre.

Konklusjon

Vi mener det er viktig at kommunen etablerer gode og miljøvennlige løsninger for snøhåndtering. Dette innebærer blant annet å etablere snødeponier som har rens tiltak som kan håndtere forurenset snø fra offentlige arealer. Vi ser det derfor som positivt at dere arbeider med å etablere permanente anlegg for mottak av overskuddsnø.

Etter en samlet vurdering av de forureningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre, har statsforvalteren vurdert at det å gi midlertidig tillatelse til dumping av snø under nærmere fastsatte vilkår er akseptabel sett i lys av forureningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2

Ut ifra den foreløpige kartlegginga dere har gjort av forureningspotensiale i brøytesnø, og vannforekomstenes størrelse er vi av den vurdering at det å dumpe snø i Vefsna og Vefsnfjorden i en begrenset periode, inntil et mottaks-/behandlingsanlegg for brøytesnøen foreligger, ikke vil føre til ytterligere forringelse av vannforekomstene.

Fordi Vefsn kommune ikke har mulighet til å rense snøen for forurensning eller på andre måter som forsikrer at snøen ikke er skadelig for vannmiljøet, og bakgrunn at Vefsna er en vesentlig mer følsom resipient enn Vefsnfjorden, bør kommunen i størst mulig grad forsøke å unngå dumping ved Øya bru.

Med bakgrunn i nærheten av bebyggelse til dumpingsområde ved Øya bru forutsetter vi at dumping gjennomføres slik at støy, spesielt på natt, reduseres så langt som mulig og at man unngår å forstyrre beboerne her unødvendig

Muligheten til å dumpe snø i Vefsna vil opphøre dersom det skulle vise seg at snødumping fører til vestlig påvirkning av vannforekomsten, eller dersom tiltaket vil være til hinder for gjennomføring av tiltak etter vannforskriften, eller muligheten til å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand i vannforekomsten.

Kunngjøring av tillatelse

Statsforvalteren sørger for at tillatelsen blir tilgjengelig for allmennheten på Norske Utslipp.

Varsel om saksbehandlingsgebyr

Saksbehandlingsgebyr skal fastsettes og innkreves i henhold til forureningsforskriften kapittel 39 Gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forureningsloven. Plasseringen i gebyrsats er avhengig av nødvendig ressursbruk i behandlingen av saken.

Dere skal betale et gebyr på kr 22 200. Gebyret er satt på bakgrunn av en vurdering av søknaden, og er plassert i gebyrsats 7, jf. forureningsforskriften § 39-4.

Det endelige vedtaket om gebyr vil komme i eget brev. Dere kan komme med merknader til den varslede gebyrsatsen innen 14 dager fra dere fikk dette varselet

Klageadgang

Dere kan klage på vedtaket, til Miljødirektoratet, innen 3 uker fra det tidspunktet da dette brevet er mottatt. Det skal komme frem i en eventuell klage det vedtaket som dere klager på og de endringene som dere ønsker. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken

bør nevnes. Klagen sendes til Statsforvalteren.

En klage fører ikke til at iverksettelsen av vedtaket blir utsatt. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan bestemme at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort, jf. forvaltningslovens § 42. Denne avgjørelsen kan ikke påklages.

Med hilsen

Tilde Nygård (e.f.)
seksjonsleder

Endre Aaen
overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Vefsnavassdragets Fiskeforvaltning SA